

Rasejanje u kvantnoj elektrodinamici u najnižem redu teorije perturbacije

- Matrični element S matrice ima opšti oblik

$$S_{fi} = (2\pi)^4 \delta^{(4)}(p_f - p_i) \prod_b \frac{1}{\sqrt{2V E_b}} \prod_f \sqrt{\frac{m_f}{V E_f}} \mathcal{M},$$

gde su p_i i p_f ukupan inicijalni i finalni impuls, a $\mathcal{M}$ Feynman-ova amplituda prelaza koju određujemo na osnovu odgovarajućeg Feynman-ovog dijagrama. Delta funkcija ukazuje na zakone održanja energije i impulsa u procesu.

- Diferencijalni presek za rasejanje dve čestice u N finalnih čestica je

$$d\sigma = \frac{|S_{fi}|^2}{T} \frac{1}{|\vec{J}_{\text{in}}|} \prod_{i=1}^N \frac{V d^3 p_i}{(2\pi)^3},$$

gde je $\vec{J}_{\text{in}}$ fluks upadnih čestica:

$$|\vec{J}_{\text{in}}| = v_{\text{rel}}/V.$$

Relativna brzina v_{rel} je

$$v_{\text{rel}} = |\vec{p}_1|/E_1,$$

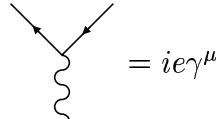
u laboratorijskom sistemu (čestica 2 miruje), dok je u sistemu centra masa određena sa

$$v_{\text{rel}} = |\vec{p}_1| \frac{E_1 + E_2}{E_1 E_2},$$

gde je $\vec{p}_1$ impuls čestice 1, a E_1 i E_2 su energije čestica 1 i 2.

- Feynman-ova pravila u kvantnoj elektrodinamici

- Verteks:

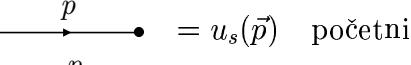
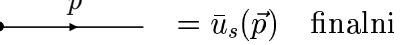

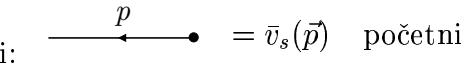
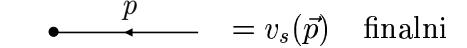
- Fotonski i elektronski propagatori:

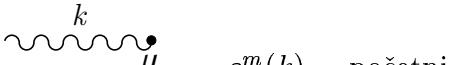
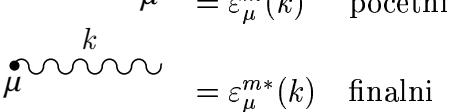
$$iD_{F\mu\nu} = \overset{\bullet}{\mu} \sim \overset{k}{\sim} \sim \overset{\bullet}{\nu} = -\frac{ig_{\mu\nu}}{k^2 + i\epsilon},$$

$$iS_F(p) = \bullet \overset{p}{\longrightarrow} \bullet = \frac{i}{p - m + i\epsilon}.$$

- Spoljašnje linije su

a) fermioni: $= u_s(\vec{p})$ početni
  $= \bar{u}_s(\vec{p})$ finalni

b) antifermioni: $= \bar{v}_s(\vec{p})$ početni
  $= v_s(\vec{p})$ finalni

c) fotoni: $= \varepsilon_\mu^m(k)$ početni
  $= \varepsilon_\mu^{m*}(k)$ finalni

- Spinorski faktori se pišu zdesna na levo duž svake fermionske linije. Redosled pisanja je bitan jer se radi o matričnom množenju odgovarajućih faktora.
- Za svaku petlju impulsa k , moramo pointegraliti po tom impulsu, dodajući ispred izraza za amplitudu $\int d^4k/(2\pi)^4$. To odgovara kvantno-mehaničkom sabiranju amplituda.
- U slučaju fermionske petlje pored prethodnog pravila potrebno je uzeti trag i pomnožiti dobijeni izraz sa -1 .
- Ukoliko se dva dijagrama razlikuju za neparan broj fermionskih izmena onda se oni moraju razlikovati za relativan znak minus.
- U svakom verteksu treba prepostaviti zakon održanja četvoroimpulsa.